

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3062/2021. (II. 19.) AB VÉGGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény 11/C. § (1) bekezdése, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.38.260/2018/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Kolláth Zoltán ügyvéd) eljáró indítványozók alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján, melyben egyrészt a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 11/C. § (1) bekezdése, másrészt a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.38.260/2018/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték, a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.K.27.281/2017/28. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal. Az indítványozók ugyancsak kérték, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján hívja fel a bíróságot a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárás során megállapított tényállás szerint a Fejér Megyei Kormányhivatal a Vtv. alapján elsőfokú vadászati hatósági jogkörben eljárva 2016. november 14. napján meghozott FE/FMO/1318-3/2016. számú határozatával megállapította egy vadászterület határát a 2017. március 1. napjától a vadászterületre vonatkozó vadgazdálkodási üzemterv hatályának lejártáig terjedő időszakra szólóan, és egyben rendelkezett a vadászterület tulajdonosi közösségének nyilvántartásba vételéről is. A Fejér Megyei Kormányhivatal határozata 2016. december 14. napján emelkedett jogerőre.
- [3] 1.2. 2016. november 15. napján (a Fejér Megyei Kormányhivatal határozatának meghozatalát követően, azonban még a határozat jogerőre emelkedését megelőzően) két magánszemély összehívta a vadászterület tulajdonosi közösségének gyűlését 2016. december 17. napjára. A földtulajdonosi gyűlésen meghozott 3/2016. (XII. 17.) számú határozattal a földtulajdonosi közösség képviselőjének Ó. Z.-t választották meg, aki a Fejér Megyei Kormányhivataltól mint elsőfokú vadászati hatóságtól kérte a nyilvántartásba vételét. A Fejér Megyei Kormányhivatal a nyilvántartásba vételi kérelmet FE-08/FMO/168-2/2017. számú, 2017. január 12. napján kelt határozatával elutasította, arra tekintettel, hogy a tulajdonosi gyűlés összehívására a 2016. november 14. napján kelt határozat jogerőre emelkedését megelőzően, ezáltal a Vtv. 11/C. § (1) bekezdésének megsértésével került sor.
- [4] A határozattal szemben az indítványozók, valamint egy negyedik magánszemély (a továbbiakban együtt: felperesek) fellebbezést nyújtottak be, melyet a másodfokon eljáró Pest Megyei Kormányhivatal PE/FE/533-2/2017. számú, 2017. március 31. napján kelt határozatával elutasított, megerősítve az elsőfokú határozat azon megállapítását, miszerint a földtulajdonosi gyűlés összehívására a Vtv. 11/C. § (1) bekezdésében meghatározott határidő előtt, szabálytalanul került sor, ezáltal a gyűlésen hozott határozat is érvénytelen. A határozattal szemben a felperesek keresetet nyújtottak be a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, melyben a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kötelezését kérték.
- [5] 1.3. 2016. december 15. napján (a Fejér Megyei Kormányhivatal határozatának jogerőssé válását követő napon) a V. M. Zrt. mint a vadászterület egészére vetített 1/5 tulajdoni (képviselési) hányadát képviselő kezdeményező ugyancsak összehívta az érintett földtulajdonosok gyűlését, 2017. január 17. napjára, a hirdetményt a társaság együttes cégjegyzési joggal rendelkező termelési vezérigazgató-helyettese jegyezte, meghatalmazottként. A gyűlésen a földtulajdonosi közösség 2017.01.17./3.Fk. számú határozatával P. F-et választotta többségi döntés-

sel a földtulajdonosi közösség képviselőjének, akit a Fejér Megyei Kormányhivatal FE-08/FMO/168-4/2017. számú, 2017. január 20-án kelt határozatával nyilvántartásba vett.

- [6] A határozattal szemben a felperesek fellebbezést terjesztettek elő, amelyet a másodfokon eljáró Pest Megyei Kormányhivatal 2017. március 31. napján kelt, PE/FE/534-2/2017. számú határozatával elutasított, melyet követően a felperesek keresetet nyújtottak be a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, kérve a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kötelezését.
- [7] 1.4. A Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pereket tárgyi és személyi összefüggésükre tekintettel egyesítette, a perben pedig a vadászterület tulajdonosi közössége az alperes Pest Megyei Kormányhivatal pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozóként részt vett. A Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.K.27.281/2017/28. számú ítéletével a kereseteket elutasította. A 2016. december 17. napjára összehívott gyűléssel kapcsolatosan a bíróság osztotta az első- és másodfokú hatóság álláspontját, és megerősítette, hogy a földtulajdonosi gyűlés abban az esetben lett volna szabályos, ha nem csupán a gyűlés időpontja, hanem már az összehívás aktusa is a Fejér Megyei Kormányhivatal határozatának jogerőre emelkedését követően történt volna. A 2017. január 17. napján megtartott gyűlés a bíróság megítélése szerint szabályszerűen került összehívásra, tekintettel arra, hogy a Kormányhivatal határozata ekkor már jogerős volt, a gyűlést összehívó gazdasági társaság az összehíváshoz szükséges legalább 1/5-ös tulajdoni hányaddal rendelkezett, a társaság termelési vezérigazgató-helyettese pedig meghatalmazás alapján eljárva jogosult volt a társaság nevében a gyűlés összehívását kezdeményezni. Ez pedig egyben azt is jelentette a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság megítélése szerint, hogy a 2017. január 17. napján megtartott gyűlésen a földtulajdonosi közösség képviselőjének megválasztására szabályszerűen került sor.
- [8] 1.5. A jogerős ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, elsődlegesen az ítéletnek az alperesi határozatokra is kiterjedő hatályon kívül helyezése és a kereseteknek való helyt adás, másodlagosan a hatályon kívül helyezés mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása iránt. A Kúria Kfv.VI.38.260/2018/5. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet hatályában fenntartotta, ugyanis úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság a pontosan és törvényesen megállapított tényállásból érdemben helyes jogi következtetésekre jutott. A Kúria a döntésének elvi tartalmaként erősítette meg, hogy „[a] vadászterület tulajdonosi közösségének gyűlése a vadászati hatóságnak a vadászterület megállapítására vonatkozó határozata jogerőre emelkedését megelőzően szabályszerűen nem hívható össze”. A Kúria ugyancsak megerősítette, hogy a 2017. január 17-i gyűlés összehívására szabályszerűen került sor, a termelési vezérigazgató-helyettesnek helyettesítési meghatalmazása volt a gyűlés összehívására és jognyilatkozat tételére, a társaság pedig rendelkezett a gyűlés összehívásához szükséges legalább 1/5-ös tulajdoni hányad képviselőjével. A Kúria azt is kiemelte ítéletében, hogy a felperesek nem rendelkeznek keresetösségi joggal annak vitására, hogy a joggyakorláshoz a miniszteri egyetértés megtörtént-e, és amennyiben nem, akkor az mellőzhető volt-e a konkrét esetben.
- [9] 2. Az indítványozók ezt követően terjesztették elő az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszukat a Kúria és a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéleteivel szemben, melyet utóbb az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a Vtv. 11/C. § (1) bekezdésére is kiterjesztettek.
- [10] 2.1. Az indítványozók a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenességével összefüggésben az Abtv. 27. §-a szerinti panaszukban megjelölték az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, az R) cikk (1) és (2) bekezdéseit, a T) cikk (1) és (3) bekezdéseit, az I. cikk (2) és (3) bekezdéseit, a XXIV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) bekezdését, a 25. cikk (1) bekezdését és a 28. cikket is, az alkotmányjogi panasz azonban indokolást csak a B) cikk (1) bekezdése szerinti jogbiztonság elvével, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben tartalmaz, az alábbiak szerint.
- [11] A Vtv. 11/C. §-a az indítványozók álláspontja szerint nem felel meg a normavilágosság követelményének, melyet az eljárás során folyamatosan jeleztek. Az eljáró bíróságok azonban ahelyett, hogy az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezték volna, saját hatáskörben értelmezték a Vtv. vonatkozó rendelkezését, mely értelmezés eredménye az indítványozók jogsérelme (peresztessége lett), megvalósítva ezzel a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét. Azáltal pedig, hogy a bíróságok a Vtv. 11/C. §-át nem az Alaptörvénynek megfelelően értelmezték, olyan bírói döntés született, amely nem felel meg az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogbiztonság követelményének sem. A bíróságok ugyanis ítéletükben

olyan értelmezésbeli többletelemeket alkalmaztak, amelyek a Vtv. rendelkezéseiből nem következnek, ráadásul amelyeket a bíróság nem is alkalmazhatott volna, tekintettel arra, hogy a normaszöveg nem tartalmaz olyan követelményt, hogy hirdetményt kizárólag a határozat jogerőre emelkedésének napját követően lehet kifüggeszteni, a Vtv. kizárólag a gyűlés összehívásáról szól. Az indítvány szerint a bíróságok az összehívást folyamatként értékelték, melynek első eleme a hirdetmény közzététele, miközben az indítványozók megítélése szerint ez valójában egy egyetlen időpontban megvalósuló cselekmény (mely cselekmény jelen esetben a határozat jogerőre emelkedését követően került megtartásra).

- [12] Az indítványozók azt is kérték, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján hívja fel a bíróságot a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére.
- [13] 2.2. Az indítványozók Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasza értelmében a Vtv. 11/C. § (1) bekezdése ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogbiztonság követelményével, valamint az R) cikk (1) bekezdésével. Az alkotmányjogi panasz értelmében a Vtv. 11/C. § (1) bekezdése a B) cikk (1) bekezdése szerinti jogbiztonság részét képező normavilágosság követelményébe ütközik, ugyanis nem rögzíti pontosan, hogy a földtulajdonosi gyűlés összehívásához szükséges hirdetményt mely időpontban lehet kifüggeszteni. Az alkotmányjogi panasz az R) cikk (1) bekezdésének állított sérelmével összefüggésben indokolást nem tartalmaz.
- [14] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [15] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Kúria ítéletét az indítványozók jogi képviselője 2020. április 1. napján vette át, az alkotmányjogi panasz pedig 2020. május 28. napján, határidőben került benyújtásra. Az indítványozók jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozók jogosultnak és érintettnek is tekinthetők, mivel saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő az Abtv. 26. § (1) bekezdésére, illetőleg 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszukat. Az indítványozók jogi képviselője a meghatalmazását csatolta.
- [16] 3.2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal összefüggésben az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [17] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszok benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pont, 52. § (1b) bekezdés b) pont], hogy az indítványozók valamely Alaptörvényben biztosított joguk sérelmére hivatkozzanak.
- [18] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény R) cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot [lásd például: 3420/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [13]]. Abban is következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata, hogy a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panasz csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén alapítható [lásd például: 3371/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [15]]. Az indítványozók ugyanakkor az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét nem a visszaható hatály tilalmával, illetőleg a kellő felkészülési idő követelményével összefüggésben, hanem a jogállamiság és jogbiztonság részét képező normavilágosság követelményével összefüggésben állították. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz ezért nem teljesíti az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételeket.
- [19] 3.3. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal összefüggésben az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg.
- [20] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszok benyújtásának ugyancsak törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont, 52. § (1b) bekezdés b) pont], hogy az indítványozók valamely Alaptörvényben biztosított joguk sérelmére hivatkozzanak.
- [21] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, illetőleg R) cikk (1) bekezdésével összefüggésben visszautal a jelen végzés 3.2. pontjában (Indokolás [16] és köv.) tett megállapításaira, és megjegyzi, hogy az indítványozók a B) cikk (1) bekezdésének sérelmét az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszukban sem a visszaható hatály tilalmával, illetőleg a felkészülési idő követelményével összefüggésben – hanem ezúttal is

- a jogállamiság és jogbiztonság részét képező, az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jognak nem minősülő normavilágosság követelményének sérelmére tekintettel – állították.
- [22] Az Alkotmánybíróság gyakorlata abban is következetes továbbá, hogy az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése, a T) cikk (1) és (3) bekezdése, az I. cikk (2) és (3) bekezdése, a 25. cikk (1) bekezdése és a 28. cikke sem [lásd például az R) cikk (2) bekezdésére is: 3420/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [13]; a T) cikk (1) és (3) bekezdéseire: 3049/2018. (II. 13.) AB végzés, Indokolás [12]; az I. cikk (2) és (3) bekezdéseire: 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [7]; a 25. cikk (1) bekezdésére: 3475/2020. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [15]; a 28. cikkre: 3371/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [16]].
- [23] Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően megállapítja, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételeket.
- [24] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte esetén – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés, illetőleg bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben egyáltalán nem tartalmaz indokolást, ekként nem teljesíti a határozott kérelem követelményét. Az indítvány ugyanakkor az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben a határozott kérelem követelményének eleget tesz.
- [25] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [26] Az Alkotmánybíróság következetes, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlata szerint nem vizsgálhatja felül a támadott bírói döntések jog-, illetve törvényszerűségét, ezért „[ö]nmagában a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {Elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]} Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben azt is hangsúlyozza, hogy a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Önmagában az a tény, hogy a bíróság az indítványozóktól eltérően értelmez valamely jogszabályi rendelkezést, illetőleg eltérően értékeli valamely bizonyítékot, még nem ad okot az Alkotmánybíróság eljárására, amennyiben a bíróság által választott jogértelmezés az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományon belül helyezkedik el, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság ugyanis egyfajta „szuperbíróságként”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el [legutóbb például: 3433/2020. (XII. 9.) AB végzés, Indokolás [15]]. Az Alkotmánybíróság arra is utal, hogy az Alaptörvény 28. cikke kifejezetten a bíróságok kötelezettségévé teszi a jogszabályok értelmezését, kijelölve az értelmezés szempontjait is. Önmagában azért, mert valamely jogszabályi rendelkezésnek [jelen esetben a Vtv. 11/C. § (1) bekezdése „a határozat véglegessé válását követően összehívható” fordulatanak] az eljáró bíróságok az indítványozótól eltérő értelmet tulajdonítanak, még nem veti fel a támadott bírói döntés alaptörvényellenességének kételyét, és az indítvány e körben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem fogalmaz meg.
- [27] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

[28] Az Alkotmánybíróságnak az alkotmányjogi panasz visszautasítására tekintettel nem kellett döntenie az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerinti végrehajtás felfüggesztése tárgyában előterjesztett kérelemről.

Budapest, 2021. február 2.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1093/2020.

